

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Sociální struktury a sociální skupiny - prezentace

Autor materiálu: Mgr. Ilona Bláhová

**Datum (období)
vytvoření:** 12. 9. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Psychologie a komunikace
3. ročník

Sada: PS7

Číslo DUM: 10

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 29. 10. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Třída: ZDA 3.A

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Výuková elektronická prezentace SOCIÁLNÍ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SKUPINY slouží jako podpůrná a názorná pomůcka k výkladu učitele. Opakovací úlohy v úvodu prezentace umožňují navázat a propojit nové informace s předcházejícím učivem psychologie. Prezentace výstižně a názorně zachycuje nejdůležitější momenty výkladu, které si mohou žáci zaznamenat a využít při domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SOCIÁLNÍ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SKUPINY

Opakování

- Co je to sociální interakce?
- Vysvětlete mechanismus sociálního posilování v systému sociálního učení člověka.

Co je to sociální interakce?

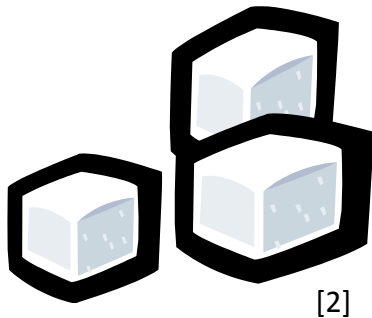

Sociální interakce znamená mezilidský kontakt-
vztah mezi lidmi.

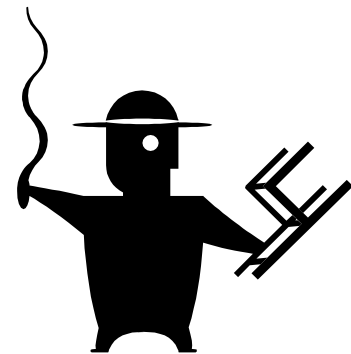
- Při sociální interakci se lidé vzájemně ovlivňují
 - Důsledkem sociální interakce je sociální percepce=vnímání člověka
 - jeho vnějších znaků
 - i jeho vnitřních vlastností
- utvoření dojmu
o člověku

Vysvětlete mechanismus sociálního posilování v systému sociálního učení člověka.

- Jedná se o jednu z forem sociálního učení
- Vychází z teorie operantního podmiňování, kdy je požadované chování posilováno

- a) odměnou
- b) trestem

Sociální struktura

Definice:

Sociální struktura je relativně stabilní síť (v čase proměnná) nebo soustava vztahů spojující jednotlivé členy (jednotlivce) nebo části společnosti (skupiny) dohromady.

Sociální struktura jako Rubikova kostka

- Tvoří ji segmenty spojené v celek
- Zachovává tvar
- Barevná seskupení
- Několik os, dimenzí
- Vrstvy
- Proměnné postavení segmentů

[5]

Diferenciace společenských struktur

➤ Demografie

[6]

[7]

[8]

[9]

Diferenciace společenských struktur

- Etnikum, národnost

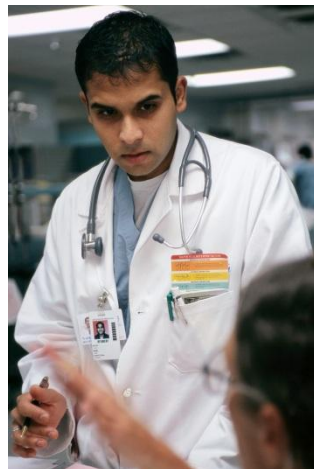

[10]

- Profesionální rozdíly

[11]

[12]

[13]

[14]

Diferenciace společenských struktur

- Socioekonomické rozdíly

[15]

[16]

- Sociokulturní rozdíly

[17]

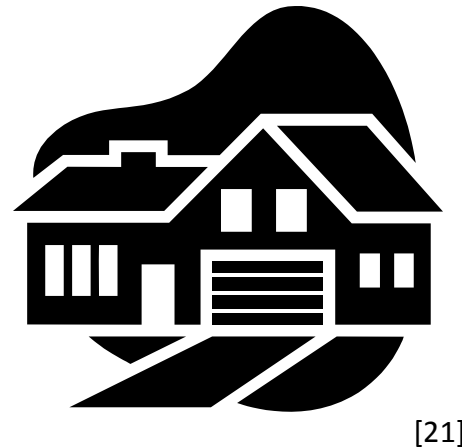
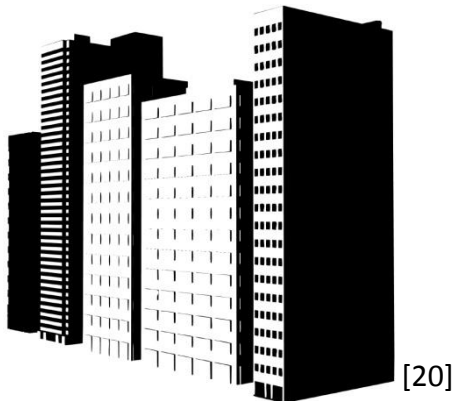
[18]

Diferenciace společenských struktur

- Mocenské rozdíly

- Prostorové rozdíly

Sociální skupiny

Definice:

Sociální skupina je soubor dvou a více lidí, které spojuje:

- **vzájemný vztah**
- **společná komunikace**
- **společná ideologie**
- **společné cíle, činnosti, normy a postoje**

[22]

Klasifikace sociálních skupin

➤ Podle počtu- KVANTITY

➤ Podle charakteru skupiny a členské příslušnosti- KVALITY ^[23]

Klasifikace podle kvantity

Malá sociální skupina

- Počet 2-30/40 členů
- Přímá komunikace
- Členové se vzájemně znají
- Společné cíle, normy

[25]

Velká sociální skupina

- Počet 40 a více
- Všichni členové se nemusí znát
- Není nezbytná vzájemná komunikace mezi všemi členy
- Organizovanost, vnitřní struktura

[26]

Klasifikace podle kvality -organizovanost-

Formální skupina

- Organizovanost
- Určené pozice s právy, povinnostmi a odpovědností

[27]

Neformální skupina

- Menší seskupení
- Přátelské vztahy
- Vedoucí postavení vyplývá z obliby a uznání ostatních
- Bez striktních norem

[28]

Klasifikace podle kvality -povaha vazby mezi členy-

Primární skupina

- Citová angažovanost členů
- Menší seskupení
- Přátelství, důvěra, jistota, bezpečí
- Intimní atmosféra
- Soudržnost

[29]

Sekundární skupina

- Náhodné vazby
- Soudržnost založená na podobných aktivitách
- Vztahy nebývají hluboké, ani trvalé

[30]

Klasifikace podle kvality

- způsob soudržnosti se skupinou-

Členské skupiny

- Oficiální zařazení jedince
- Legitimace
- Společné vnější znaky

Nečlenské skupiny

- Povrchnější vazby ke skupině
- Bez oficiálního zařazení členů

Klasifikace podle kvality -sounáležitost ke skupině-

In group skupiny

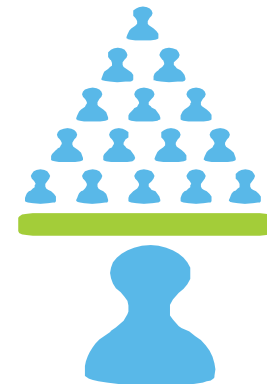
- Jedinec se vnímá za člena skupiny
- „my“

[32]

Out group skupiny

- Jedinec se distancuje od skupiny
- „oni“

[33]

Agregáty

-náhodně vzniklé skupiny, davy

- ✓ Aktivní dav
- ✓ Pasivní dav

Postavení členů ve skupině

Vedoucí/lídr skupiny

- Uznání
- Respekt
- Dobré vztahy
- Mluvčí skupiny
- Podílí se na činnosti a výsledcích

Ostatní členové

- Oblíbení
- Akceptovaní
- Outsideri
- Odmítaní

Vliv skupiny na členy

Příznivý vliv

- Ovlivňuje formování jedince
- Motivuje jedince
- Učí jedince
- Zlepšuje komunikaci a spolupráci
- Zvyšuje jeho sebevědomí

Nepříznivý vliv

- Predelikventní party
- Pokřivené hodnoty
- Bez morálních zásad
- Antisociální chování

Opakovací otázky

Definujte sociální strukturu.

Jaké charakteristické znaky má sociální struktura?

Podle čeho se dělí společenské struktury?

Co je to sociální skupina?

Jak klasifikujeme sociální skupiny

Jaký vliv může mít skupina na její členy?

DĚKUJI ZA POZORNOST

Použité zdroje I.

- VÁGNEROVÁ, M. *Základy psychologie*.1.vyd. Karolinum: Praha,2004.ISBN 80-246—0841-3., s.356
- HAYESOVÁ, N. *Základy sociální psychologie*.5.vyd.Portál: Praha,2009.ISBN 970-80-7367-639-1.s.,166
- HOLEČEK, V., MIŇHOVÁ, J., PRUNNER, P. 2vyd. *Psychologie pro právníky*. Vyd. Aleš Čeněk, s.r.o., 2007.ISBN 978-80-7380-065-9.,s 351

Použité zdroje II.

- KELLER, J.: *Úvod do sociologie*. 4. rozš. Vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. ISBN 80-85850-25-7., s. 181
- NAKONEČNÝ, M.: *Sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7., s. 287
- VÝROST, J.: *Aplikovaná sociální psychologie*. 1. vyd. Praha : Grada publishing, 2001. ISBN 80-247-0042-5., s. 260
- ŘÍČAN, P.: *Agresivita a šikana mezi dětmi*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-049-9., s. 95

Použité zdroje III.

- Obrázek č. 5 převzat z:
NĚMEC, Jan. Rubikovu kostku pokoříte do dvaceti tahů. WIKIMEDIA.COM. *MLADÁ FRONTA E 15.cz* [online]. 25.8.2010 2:00 [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <http://euro.e15.cz/profit/rubikovu-kostku-pokorite-do-dvaceti-tahu-899462>

Použité zdroje IV.

- Všechny ostatní obrázky použité v prezentaci jsou kliparty Microsoft Office on line <http://office.microsoft.com>
- Všechna schémata: vlastní zdroj